

یک محضر

مضامین

بین الملل سیاست پازاری

هر وظیفه کیت کیده بر عضو دوغوررمش ، بین الملل سیاست ده بوله برعضو وجوده کتیردی: قونفرانس، سیاسی قونفرانس ، ملتلر آراسندگی سیاسی فعالیتلرده تصادق، مارشی برصادته ایدی، فقط یو حادته یواش یواش، باشقه غایه له خدمت ایدن بر واسطه اولقندن چیقدی و بائیل باشنه بر موجودیتی، کتیدنه مخصوص بر عالی ، کندی عادتلری ، خصوصی بر فعالیت طرزی اولان بر عضو حالته کیردی . اسکیدن سیاسی قونفرانس، ملتلرک حیانتده تصادق اوله یق نادراً طولایلیز ، بر برنی ایک دفعه کورن انسانلر بر آرایه کتیر ، ایشلری چاواجاق بیتدکن سوکره داغیلیرلری ؛ قونفرانس نهکی بر دور ، نه خصوصی بر حیات ، نه ده بر اختصاصی .

قونفرانس لرک قاریشق برمه قایلمایی یوقدی، بوشکل کچین نه شهر ، نه اول ، نه انسان واردی . شمدی قونفرانس لرک خصوصی بر حیاتی، بویاتک کتیدنه مخصوص اعتباری وار ، شمدیکی قونفرانس لر ، پیشلرندن بر نوع عادتلر ، مودالر ، ذوقلر ، انتزاعلر طاشیور ، ذلیله یلرک قونفرانس بر اختصاصی حالته کیردی ، سیاست صحنه شمدی ، قونفرانسدن باشقه یارامایان انسانلر پیدا اولدی . قونفرانس ، وقت وقت فقط منتظم بر طرزده میانه حیجان ، بکتن بین الملل بر سیاست پازاری اولدی ؛ اوله بر پازارک ، اوراده ملتلر و انسانلر، بر نوع متاع صواب کارایدیورلر؛ اورالده ملتلرک استقلال غیر مشروع کار و کچیلرک موضوعی اولویور . بر قونفرانسک طولایلمنه سبب اولان اصل سیاسی حادته بوتون یوعلی مشغول ایتکله هیچ بر زمان کافی دکدر . اولک ایچوندکره قونفرانسک حقیقی موضوعی بویک وقاریشق عالمک دایما کنارانده قالان بر شیدر . موسیق دیکلمک ایچون بویوک دینی کولرده کتلیابه اوشرایلر ، یاغورلی هوالرده وقت کچیرمک و دیکلمک ایچون موزمه کیدنلر ، توالک کورمک و کوسترمک ایچون تپازوبه دوام ایدن قادیئر کی قونفرانس لرده

قیصه بویلی ، ایری قاشلی بر کنج واردی و دایما غزته میلر ایچنده دولاشیردی ؛ حتی ائنده بیلم هانکی مجهول غزته تک بخاری اولدیننه دائر برده قارن واردی . اونی غزته چی طن ایدرم ؛ برکون یانعه صوفولدی وصیمی بر حسابدن سوکره دیدکی :

— روسیه ایله رومانیاتک مناسبته دائر بخیر یوقی؟ .. مثلا روسیه تک رومانیابه بر اولتیا یوقی؟ بوله بر سیدن خرم یوقدی . سوخته دوام ایتدی: — شاید بوله بر خیری هر کسدن اول دویار .

سحق ، بر قاچ یوز یک فرائق قازانه ییلرز ... حیرتله یوزنه باقمه و وایشلر مشغول اولادینمی سوله برک کچیلیم . سوکره اوکرندکم ، رومانیایا یارسی اوززنده ایتناقم ایچون یارسدن کتیش بر بوسه سزادی امش :

برکون ، باقارسکز ، هندستان مرخصی اولدینمی ادعا ایدن قوزغون چهره لی، ایری بیقلی بر آدمک ، اورنالمه بر بیاننامه داغیتیر . هیچ کیسه بواوزون بیاننامه یی اوقومق زحمتی اختیار ایتیر . صه کره باشقه بریمی کلیروادا ایدرک بواوم بوشو و بنگاردن یارده ایلوز .

بر صبح اوله ، قیپ قیمری محوده فیله ، سیم سیاه صفالی ، قیصه بویلی ، شیشیان بر ذات کادی . هر صبیاح ، اولندن چیقارکن اونی بر ماصه تک باشه اوطوردمش کوردم . آفتام اوسق اوله عودت ایتدیمک زمان قمرزی فسل ذاتی صیق برده بولدم . هرکس ، ایتندن تبسم ایدرک کچریدی ، هیچ بر لسان ییلیوردی . ایی اوج کون صیق برده هیچ قیلدایمندن اوطوردقندن سوکره بر دیرنه غایب اولدی ؛ « کتیدی ... » دیدیلر . سوردم : طرابلس غرب مرخصی امش !

طیفانجه ، صاریشین رانکیزله احباب اولوق . طایف شیران ذات قلاغمه یواشجه : « انکتره خارجه نظارتک استخبارات مأمورلرندن ... » دیدی . بر مدت سوکره ، بو آدم بالقات . بویوک برانکیز مرهمه دار فروینک وکیلی اولدینمی و بترولر ایچون قونفرانس کلا بکنی سوله یی . آرادن بر قاچ کون کچدی ، بر فرانسز یانعه صوفولرک بر انکیزی آرقاقتن کوستردی و : « سر یازلی زاحاروکک امدیدرله » دیدی . برچوق ایضاحات وردی ...

بوسوتون باشقه ایشلر ایچون کلوب کیدن انسانلر وار . قونفرانس مفهومی اطرافنده حاصل اولان بوغریب ورنکارلک محیطک ، کوچوک بر شهری دوله برمه کافی خصوصی خلق ، اصل تمبیرله ، « مداوملری » وجوده کلدی . بو بین المللی سیاست پازارلرند ملتلرک منفعلتری مدافعه به چالیشلرلرندن یارده ، اوجوز اشیا صابین آلتی ایچون دستانه اوغرایان فرصت متفرقیری کی . بر چوق ایش آدلیمینه تصادق ایدیلور . یازاغوی و اوروغوی غزته چیلرندن ، هانکی ملتلک ، نه صورته انتخاب ایدلش مملتری اولدینمی معلوم اولمایان دوتلرک عرق برمه مذوب ، بعضاً صاحبزور ، بعضاً اختلالی مرخصلردن طوتکیزده ، بویوک بیاسلرک بورسه سسارلرینه ، شمدی ورمدن طالبلرینه ، امتیاز سراقیلرینه ، قاریقه چیلره قدر بیک چشید انسان ، صوک عصر قونفرانس لرکک لازم غیر مفارق اولان بالاس اولتلی دوله بریور . و او تارک بویوک سالونلرند داس ایدن اسسوکینلی ارککتری ، ده قولته قادیئرلی شهرکله علی العاده خلقتدن طن ایتکییز : بیلم هانکی نوع اسهامک عاقبتی هر کسندن اول آکلامق ایچون نولردمندن یاختود آمریقادن کتیش بر بانکلره ، قونفرانس دورلری کوزله یی یارسی قوقوت تصادفا بر آرایه کتشدیر . بکیک کوزلی اوستنده یو وراق ایری کوزلکر طاشیان ، هرکسه دایما التفات و تبسم ایدرک صوفولان بر کتجه تصادفا قونشویورسکز؛ بر آدم سوکره یانکیزه بر دوستکیز کلیر و هیفینجه قولانگیزه دیرک :

« عزیزم ، نه یایورسک ؟ بوادمه صافین یوز ورمه ... نیچون ؟ — قالن دولتک خقیه سیدر ... » حیرت ایدرسکز .

جاکتکک ایلیکندن دایما بر قمرزی چیچک ، قولنده دایما کوزل بر قادیله کرن بر آدم واردی ؛ تورکجه ییلیر ، فقط انکیزجه قونشوردی . کیم اولدینمی ، ایچون کلدیکینی همیز ییلیردک . وقصداً یانزه یاقین بر ماصه اوطوردینمی زمان ، بوسک سسله و « آفره » ، « مصطفی کمال » کلمه لره قاریشق بعضی جملر صاوردردق . آدمک هان باشی اکر ، قولاق کسلیوردی .

مدنیت مسئله‌ساز مهم قلم‌ساز است . مدنیته یالکیز برتولو اولدیفنی ظن ایتکدر . حال‌بوکه مدنیتده متعدددر . مثلا ، بوکون اوسترالیا عشیترلی باشقه بر مدنیت داژمه‌سی ، شالی آسرقا هندایلی باشقه بر مدنیت داژمه‌سی ، آفریقا عشیترلی و اوقیانوسیا عشیترلیده باشقه مدنیت داژمه‌لی تشکیل ایدرلر . قرون اولاده آق دکر ساحلنده یاشایان منلر آراسنده مشترک بولولار . بر (آق دکر مدنیته) واددی . بومدنیدن (شرق) و (غرب) مدنیتلی دودغی . آسپانک شرقنده بر (اقصای شرق مدنیته) واددی . چینلیلر ، مغوللر ، توفورلر ، ییتیلر ، هند چینی قوملی حالا اومدنیه منسوبدرلر .

عقیق قومیات عالملی رآلتندهکی انسانی اترلردن قبل‌اتتاریخ دورلرک مدنیت داژمه‌لی بولوب میانه چیقارده‌یلورلر . - قلیاچیلرده ، ماسالارک ، اسطوره و منقبهارک ، ضرب مثالارک . برطانیه مدنیت داژمه‌لی وجوده کتیدریکی کشف ایتکده‌درلر .

بوفادولردن آکلاشیلو وکه مدنیت داژمه‌لیکده کندیلرینه مخصوص جغرافی ساحلری و سواحلرک معین حدودلی وار . مثلا بر (ماسال) یاخود بر (آلت) معین بر نقطه یی قادر انتشار ایدیوره اوندن اویه کیده‌یور . چوتکا هرمدنیت باشقه برسیسته منسوبدر . داکتا هرمدنیت باشقه برمنطقی ، باشقه بریدیعی ، باشقه برحیات تلقیسی وار . بوندن دولاییدرکه مدنیتلی برینه قازیتهمیورلر . یه بوندن دولاییدرکه برمدنیته بونون سیسته‌میه قبول ایتیلرلر ، اولک بعض قسملری آلهمازلر . آسارلرله هضم و تمیل ایده‌مزلر . مدنیته دین کی دیشندن دکل ، اچمندن آلتی اقتضا ایدر . مدنیته طبق دین کیدر . اکواده ابتدا ینانقی و قلیا باغلائقی لازم . بونقطه یی آکلامامش اولان تطبیحیلرک بزی اورویا مدنیته صوقی تشبیلری ، بوندن دولایی قیصر قالدی

مدنیتلرک جغرافی حد درلی آیری اولدیکی تاریخی تکاملریده بری بوندن مستقلدلر . بوکمالارکده بر باشلانغیجی و برهانی واردر . فقط ، مدنیت زمره‌لی ، حرثی زمره‌لردن داما کنتیش اولدقلری اچین ، حرثی‌ده اوتکیلرک عمرندن داما اوزوندلر .

بوندن باشقه ، برملک تکاملنک بوکسک مرحله‌لیه چیقدقه ، مدنیته‌ده دیکشدرمک مجبور ایتدقه قایلر . مثلا ، زاپونلر ، سوک عصرده اقصای شرق مدنیته ترک ابدلرک غرب مدنیته یزدیلر .

بوخصوصده ، اک بارز مثالی تورکدره کوروز . چونکه ، تورکدر ، انجایی تکامللریک اوج آیری مرحله‌سندده بری برینه بکزمه‌مین

بونقطه‌ده حالا آرازمده نقطه نظر فرقلری ، بلکهده حقیق اختلافلر واردر . بوسیه ، ملی مسئلهلرک تدقیقه ، بومسله‌دن باشلامه من اقتضا ایدیوره .

مدنیت ، مسئله‌ساز مهم قلم‌ساز باعث اولان سبیلردن ریجیسی « مدنیت » مفهومیله « مدنیتلر » مفهومنک بری برینه قازیتدیر برلمسیدر . اسیکی زمانلرده ، جمیتلر شو اوج خالندن برینه منسوب صاییلردی : وحشت ، بداوت ، مدنیت . بوکون ، « وحشت » کلهسی علم‌خالندن بوس بونون دیشاری آتیلدی . چونکه ، اسکیدن « وحشی » دینلن ابتدائی جمیتلرکده کندیلرینه مخصوص برمدنیته اولدیفنی میانه ییقدی . حق ، بوجمیتلرک بعض تکامل مرحله‌لردن کچکدکاری آکلاشیلیدندن ، بونلر خنده « ابتدائی جمیتلر » تعبریکش قولالیمه‌سندده ییله احتیاط ایدرلر وار .

مدنیتک بونون انسان جمیتلرینه موجود بولوندیگی کورولونجه ، بوک حیوان جمیتلرینه‌ده شامل اولوب اولدیفنی مسئله‌سی میانه ییچار . مدنیت ، برطانیه مؤسسه‌لرک یعنی دوشونوش و اجرا طرزلیرنک عیث مجموعه‌سیدر . حیوان جمیتلری ایه ، عضوی وراثته انتقال ایدن سوق طبیعیه‌له اداره اولونورلر . بونلرده حق تقسیم اتمال و مسلکی اختصاص ییله اتریدر . حکمدار ، عله ، عسکرکی صنفلر وظیفه‌لرینه لازم اولان عضولی حامل اولورق دنیایه کچیلر .

حیوان جمیتلرینه عنتمه و تربیه طریقلرله انتقال ایدن مؤسسه‌له بکزر هیچ برشی یوقدر . بناء علیه ، بونلرده مدنیتک وجودی قبول ایتهمک لازم کایر . اوالخده « مدنیت » خنده آشفادهکی ایی اساسی ، حقیقت اولورق ایلری سوره‌ییلیر : (۱) مدنیت بونون انسان جمیتلرینه موجوددر . (۲) مدنیت یالکیز انسان جمیتلرینه مخصوصدر . مدنیت ، برطانیه مؤسسه‌لرک عیث مجموعه‌سیدر دیشدکه . حال‌بوکه یالکیز برملته مخصوص اولان مؤسسه‌لرک مجموعه « حرث » دینیلر ، یالکیز برملته مخصوص بولونان مؤسسه‌لرک مجموعه‌ده « دین » آدی وریلیر . بوابی مفهومک قازیشینده ، « مدنیت » مفهومنک موقعی نه اوله‌ییلر ؟ سوسیولوژی‌یه کوره ، حرثلی و دینلری آیری آیران متعدد جمیتلر آراسندکی مشترک مؤسسه‌لرک مجموعه‌ده « مدنیت » نامی وریلیر . دیککه حرثیجه و دینجه بری برینه یابانچی بولونان جمیتلر ، مدنیته‌ده مشترک اوله‌ییلر . حرثه‌کی اختلافلر ناصل دینده‌کی مشارکته مانع دکل ، حرثک دینک آیری اولمسه‌ده مدنیته‌کی اشتراک مانع اولماز . مثلا بهودیلرله ژاپونلر ، کرک حرث ، کرک دین اعتبارله اورویا یالکیز یابانچی اولدقلری خالده ، مدنیته‌جه اورویا منلرله مشترکدرلر .

بیاض واوزون صاجلی ، مکلف برآدم کورده ، کنج بر قادیله دانس ایدیوردی ، « آسرقالی بر میلیور ... دیدیلر . واسع مقیاسده استقرار معامله‌لرینه کیریشمک ایچون گش ... باشقه بری : — شو بیاض صاجلی اختیارلی کوریموز میکی ؟ دیدی . سرکدشجنوبک بریدر آسرقالیر . بورادن اخراجی ایچون تشبانه بولونوبورلر .! . هانکیسه دودغو ؟ کیمه ینانغی .! . عحق اولان برشی واکیر ، بونون بو انسانلر کندی بارالری صرف ایچورلر . منلرک منفعلری منداغه ایتک ایچون بوراده بولونیورلر . بونون بونلر ، ملتاری بروسلمه دییه قولالان سوک عصر سیاستک کوچک برر انجودیدر . بونون بو شخصیتلر و بونونلر ، بین‌الملل سیاسته حاکم اولان چیرکین احتراصلرک ، مادی منفعللرک یانی بر تنالی کی بورالرده دولاشیورلر . بو بین‌الملل سیاست‌بازدی بوکون بچاره بشریتی اداره ایدن بوبوک و سرازر انکیز ماکنه‌ک کوچوک بر میلیوریدر . بونالی کورکدن صوکره نه آوروپاک بوکونکی غرب چیرکیلی خریبله‌نه ، نحریت و استقلال مفهومیله زمان زمان ویران کولونج منازله حیرت ایدیلر . یک مقدس و معنوی قیمتلرک کیری اترده دولاشوب طزاریلیدی بوزار و کسب میاندنده صرف حق و عدالت مفهومیله صاریلوب قالا نلره مغلوبیت محققدر . غلبه فورنارک و لغمه یی دیکرلریک آغز . ندن آله حق قدر قوتی اولانکدر .

بندده حاصل اولان ایک حس هب بوانسانلردن غیر اومان زوالی منلره اچیبک اولدی .

نیم الدین صلیح

اجتماعیات

ملی مسئلهلر

مدنیته

— ۱ —

براسی آتال سوزی بزه شوبله دیور : « ایشیل ، آشی بیل ، اشی بیل ! » بودستوره نظیره یاهوق ، سوسیولوژی‌ده بزه بوله خطاب ایده‌ییلر : « ملتیکی طانی ، اتمکی طانی ، مدنیتهکی طانی ! »

تورکیبک موعناتی و ملی فلاکتلر بزه آرزوق ملتیزک ، امتیزک نلردن حیات اولدیفنی آکلاشدی ، بونقطه‌لرده آرتق هرکسک عینی سوزله دوشوندی کورولوبور . هانکی مدنیت زمره‌سده منسوب بولدیغدر مسئله‌ساز کلمه ،